

Iviangikkut kræfteqarneq

Nappaat nakorsarneqartarneralu

Imarisai:

- 5 Arnat kræfteqalersartut amerlanersaat
iviangimikkut kræfteqalersarput
- 7 Tinuneq sunaana?
- 7 Kræfti siaruaassinnaavoq
- 8 Misissugassamik peersineq
- 9 Ataasiarluni imaluunniit marloriarluni pilatsinneq
- 10 Misissortinnerit allat
- 11 Ukiunut iviangimikkut kræfteqalersartut
amerliartorput
- 14 Pilatsinneq
- 14 Iviangeersinneq
- 14 Iviangeq peernagu pilatsinneq
- 15 Pitsaaqutit ajoqutillu
- 16 Qinersinik misissuineq
- 16 Sakkutuut paarsisut
- 16 Pitsaanerpaamik nakorsarneqarneq
- 17 Qinguartartinnikkut nakorsarneqarneq
- 17 Kingunerluutit
- 18 Tallip pullalernera
- 19 Kemoterapi
- 19 Kingunerluutai
- 20 Hormonikillisaammik nakorsarneqarneq
- 20 Aromatasehæmmerip aromatase timitsinniittoq
- 20 Naartuneq aaverussarnerlu
- 21 Misileraaneq ilisimatusarnerlu
- 22 Talip paaqqutarinera
- 23 Qileroq
- 23 Iviangiusaq
- 24 Iviangertaaq
- 24 Iviangikkut kræfteqarneq atoqatigiinnerlu
- 28 Saaffigineqarsinnaasut

Arnat kræfteqalersartut amerlanersaat iviangimikkut kræfteqalersarput:

Danskit arnat 4.000-nit amerlanerusut ukiut tamaasa iviangimikkut kræfteqalersarput, amerliartorlutillu.

Iviangimikkut kræfteqalersut affaat 50-70-illu akornanni ukioqarput, sisamararteru-taasalu missaat inuusunnerusarlutik.

Iviangikkut kræfteqarneq nappaataavoq ulorianarteq paasiaarneqaruni nakorsaru-minarnerusarteq. Oqaatsinut nassuiaatit quppernermi kingullermiipput.

Nittartakkami uani qallunaatut annertunerusumik paasiniaasoqarsinnaavoq:
www.cancer.dk

Juni 2005

Kalaallisuunngortinnera 2007

Qinersit immunitarffii immuullu aqqutai

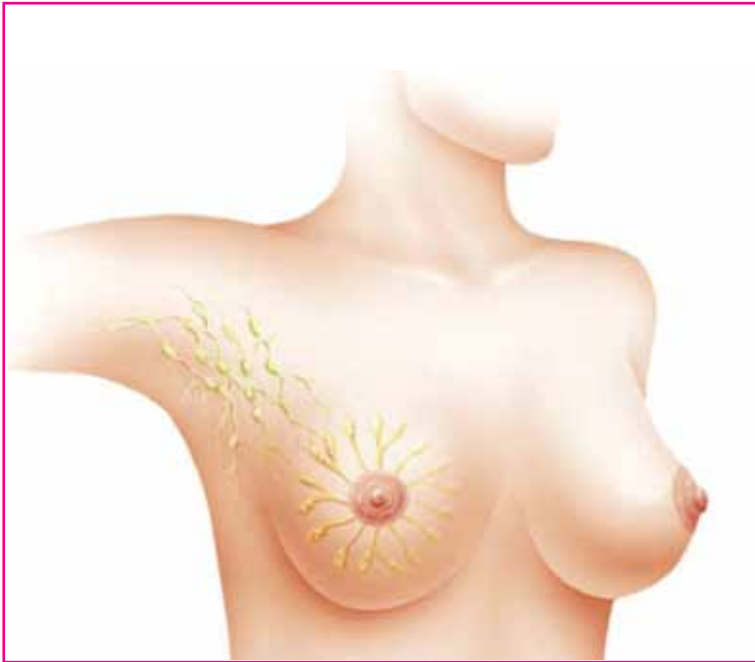
Qinersit immunitarffii immuullu aqqutai inersimasunngulerni pinngortarput. Aaverussareernerup kingorna nungujartulersarput, tamangajammillu orsunnguuttarlutik.

Aaqarfissaq sioqquitsiarlugu iviangit allanngornerat malunnarsisarpoq, tassa arnat amerlanersaasa iviangii ippinnarsisarput, oqimaallillutik manngertillutillu.

Naartunerup milutsitsinerullu iviangit ilusaat allanngortissinnaasarpaat.

Iviangikkut kræfti amerlanertigut immuup aqqutaatigut pinngorfeqartarpoq.

Ukiopassuit ingerlaneranni alliar torusaarluni immuup aqqutaa nungujartortillugu tinuninnguunna malugineqarsinnaalersarpoq.

Qinersit immunitarffii immuup aqqutaasigut mulimmut atassuteqarput.

Iviangeq kaajallallugu unermi timittalu annersaani qinersit taakkulu aqqutaat ipput.

Taakuuppullu timip nappaatinut illersorniarluni akiuussutissiorfiisa ilaat.

Timip sananeqaatai

Timip sananeqaataai nalinginnaasut pisariaqaraangat aatsaat ilaminnit avissaarlutik amerliartortarput.

Taakkuli pinngorfimmikkut ajoquserneqarsimagunik kræftinngorsinnaapput.

Taamaasillutik sukkaasuumik amerliartulersarput sananeqaatillu peqqissut allat eqqaminniittut aserortilersarlugit.

Taamaattumik kræftip sananeqaatai taaneqartarput "sananeqaatit ajortut".

Timip nammineq akiuussutissaasa sananeqaatit ajortut nungusartarpaat.

Amerlanersaat kræftinnguutinninginnerminni akiuussutissanit nungunneqartarput.

Tinuneq sunaana?

Tinuneq tassa inuup sananeqaatai eqimattat.

Latinerisut taaneqartarpoq tumor, isumaqartoq tinuneq immikkuullarissiq.

Tinuneq ajungitsuusinnaavoq ajortuusinnaalluniluunniit.

Ajortut kisimik taaneqartarput kræft imaluunniit cancer.

Tinunerup eertatut angitigisup imarisarpai kræftip sananeqaatai milliunniit arlallit.

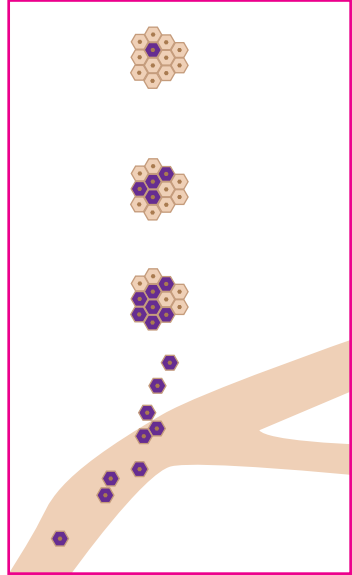
Ukiut 5-10-it ingerlanerini aatsaat tinuneq qinnguuartinnikkut takuneqarsinnaalerlunilu assammit malugineqarsinnaalersarpoq. Tinunerilli ilaat sukkanerujussuarmik alliatorsinnaasarput.

Taamaattumik arnat iviangimikkut kræfteqartut tamarmik assigiinngitsumik atortarpaat.

Kræfti siaruaassinnaavoq

Kræftip tinunera taqqamut qinersilluunniit aqutaannut siaruaassinnaavoq, taamaasillutik kræftip sananeqaataai ilaminnit avissaarlutik aak imaluunniit qinersit imerpalasortaataat aq-utigalugit timimi ingerlanneqarsinnaapput.

Unikkaangamik nutaanik tinuniliulersarput, tamakkulu taaneqartarput metastaser.

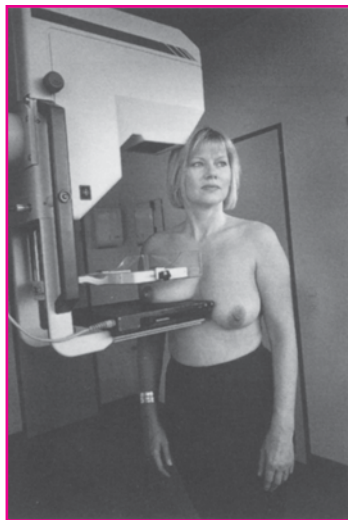
Kræftip sananeqaataa ilaminnit avissaarluni amerliartuleraangat tinuneq alliaartulersarpoq.

Kræftip sananeqaatai taqqat pitarlugit aammut akuliussinnaapput.

Taamaasillutik kræftip sananeqaatai timip ilaanut siaruarlutik nutaanik tinuniliorsinnaapput.

Kapuut atorlugu tinuneq sananeqaatinik ataasiakkaanik peersivigineqartarpoq. Taakkulu allisitsiuserluni misissorneqartarput.

Mammografi,

Tinunerit malugineri

Amerlanerpaatigut arnap nammineq iviangimini manngertumik tinusoqarsimanera malugisarpaa, ilaannili nakorsaq ivianginik unernillu misissueqqissaartilluni tinunermik malugisaqarsinnaasarpoq.

Iviangit qinnguartaanikkut assilillugit misissorneqarsinnaapputaaq.

Taama misissuineq taaneqartarpoq mamografi, taamaaliornikkut tinunerit mikingaaramik assannik suli malugineqarsinaangitsut nassaarineqarsinnaasarput.

Danmarkimi nunap immikkoortuisa ilaanni arnat 50-70-nik ukiullit tamarmik ukiut marluk allortarlugit qinnguartaat atorlugu misissortinnissamik neqeroofigineqartarput (mamografi-screening).

Taamaasiortoqartarnissaa Danmarkimi Peqqinnissakkut Nakkutilliisoqarfup inassutigisaa, arnanut taama ukiulinut naleqquttuuvoq.

Inuusunnerusunulli iviangimikkut qinerseqarnerusunut misissueriaaseq taanna naleqquppallaangilaq. Iviangini qinerseqarluartuni kræftip sananeqaataasa tinuneri miksut malugiuminaattarput.

Iviangit unermilu qinersit napparsimmavimmi ultralyd atorlugu misissorneqarsinnaapputaaq. Misissueriaaseq taanna qinnguartaat atorlugu misissortinnermut tapersiullugu ullumikkut atorleqartarpoq. Ultralyd atorlugu misissuineq arnanut inuusunnerusunut iviangiminni qinerseqarnerusunut naleqqunneruvoq.

Misissugassamik peersineq

Tinuneq ajortuunersoq ajunngitsuunersorluunniit paasineqarsinnaavoq sananeqaatit allisitsiut atorlugu misissorne-risigut.

Taamaattumik iviangimi tinuneq nassaarineqarsimappat misissugassamik peersivigineqassaaq. Taamaasiorneq taaneqartarpoq biopsi. Kapuut amitsoq atorlugu nakorsap tinuneq sananeqaatinik ataasiakkaanik peersivigisarpaa.

Tamanna amerlanertigut annernartangilaq.

Aamma kapuut silinnerusooq atorlugu misissugassamik annertunerusumik peersi-sogarsinnaavoq. Taamaasiortoqassatillugu peersivissaaq eqqaalu qeritinneqartarput. Tinunerup ajortuunera ajunngitsuuneraluunniit misissorluarniarlugu nakorsap ilaati-gut tinuneq tamaat peertariaqartarpaa.

Taamaasiortoqassagaangat pisariaqartitsineq naapertorlugu qerititsinikkut imaluun-niit sinitsitsinikkut pisarpoq. Sinitsinneqassaguit napparsimmavimmi ullisariaqassaa-tit.

Taama pilatsittut annikitsumik ikeqartarput. Amerlanertigut sap. akunnera ataaseq qaangiukkaangat ajunngitsuunersooq ajortuunersorluunniit nalunaarutigineqartar-poq.

Tinuneq ilumut kræftiunersooq pilatsinnissaaq sioqqullugu paasissallugu pingaarute-qarpoq, misissueriaatsillu assigiinngitsut pingasut atorineqartarput, tassaasut: nakor-sap timimik misissuunera, qinnguartaartinneq kiisalu kapuut atorlugu peersinikkut misissuineq.

Taamaasiornikkut napparsimasooq pilatsinnissaaq pillugu eqqarsarluarinnissamut pilat-taariaaserlu sorleq atorineqassanersooq pillugu nakorsamik oqaloqateqarnissamut peri-arffissinneqartarpoq.

Ataasiarluni imaluunniit marloriarluni pilatsinneq

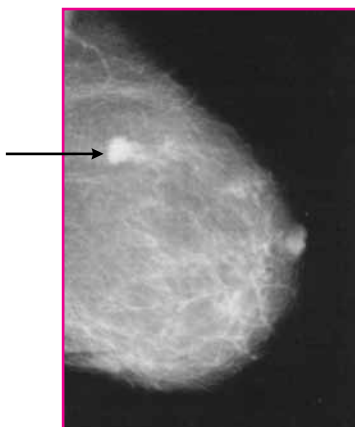
Ilaannikkut misissueriaatsit pingasut atoraluarlugilluunniit nalorninartoqartarpoq.

Taama pisoqaraangat tinuneq tamaat misissugassatut peerneqartarpoq.

Pilatsinnerup nalaani piigaq qeriteriarlugu ajortuunersooq ajunngitsuunersorluunniit paasiniaarlugu allisitsiut atorlugu misissorneqartarpoq. Ajortuuppallu sinitsitaanerit iluatsillugu ingerlaannaq pilatsissinnaavutit.

Tinunerup qanoq misissorneqarnissaa - pisariaqassappallu pilatsinnissat - immikkut ingerlanneqassanersut nakorsaaq isumasioqatigalugu illit nammineq aaliangersinnaa-vat. Immikkut ingerlanneqarpata nakorsaariaatsit arlaat sorleq qinissanerlugu eqqar-sarnissannut piffissaqarnerussaait, misigissutsikkullu ilaqtatit peqatigalugit piareer-sarnissannut assigiinngitsunillu aaqqissuussinissassinut periarfissaqarnerussaasi.

Tamatuma nalaani kræfti ukiorpassuit timinneereersimammat pilattartivinnissat sap. akunnerinik marlussunnik kinguartinneqaraluarpata tamanna nakorsarneqarnissannut annertunerusumik sunniuteqassanngilaq.

Iviangip qinnguartaanikkut assilineqarnera. Kræftip tinunera qarsumik nalunaaqutsersimavoq.

Qanoq iliornissaq nalornissutigigukku uku arlaat oqaloqatigisinnaavaat: nakorsaq, peqqissaasoq, ilaquattatit, arnat ikinngutitit allalluunniit iviangimikkut kræfteqarnermik misillitagaqareersut.

Nappaatit pillugu paasisutissat - ilaat eqqunngitsut - tusagassiutitigut aamma tusar-tassagunarpait. Annilaaruit imaluunniit nalornileruit nakorsaq tatigisat oqaloqati-giuk. Apequteqarnissat nangaassutiginnngisaannaruk.

Misissortinnerit allat

Iviangikkut kræfteqarnerit paasineqarpat qanoq siaruaassimatigenera paasiniallugu misissortissaatit. Misissortinnerit allat makkuusinnaapput; aaversinneq imaluunniit puuat saarngillu qinnguartaanikkut misississorneqarneri.

Misissortinninni paasisat tunngavigalugit pitsaanerpaamik nakorsarneqarnissat na-korsap oqaloqatigalutit aaliangissavaa.

Iviangimi sananeqaatip peqqissup kræftinnguussinnaanera pillugu ilisimatuut immik-kut paasisimasallit paasisaat suli killeqaqaat.

Kræfteqalersinnaanermulli pissutaasinnaasut ilisimaneqarput, arnamulli kræfteqaler-simasumut assigiinngitsut taakkulu imminnut taputartuuneri pissutaasinnaasarput.

Taamaattumik iviangikkut kræfteqalernerq pitsaaliorneqarsinnaanngilaq.

Taamaammatt qanoq inuusaaseqarsimanerit pillugu imminut eqqartuutissanngilatit.

Utoqqaasaat iviangikkut kræfteqalernermit qaninnerupput.

Arnat iviangimikkut kræfteqartut sisamaappata pingasuniit amerlanerusut 50-it sinnerlugit ukioqartarput. Kalaallit Nunaanni agguaqatigiisillugu ukiumut arnat qulit iviangimikkut kræfteqalersarput.

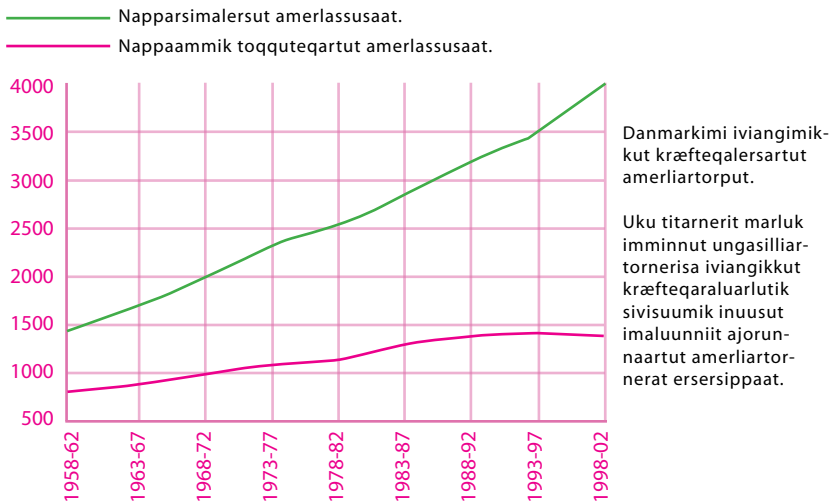

Iviangikkut kræfteqalersarneq pit-saaliorneqarsinnaanngilaq. Nappaatilli nakorsarneqarsinnaa-nera pitsanngoriartorpoq aamma nakorsaariaatsit inummut qajas-suussineruleriartorput.

Nappaammik kingornussisarneq

Nappaammik kingornussisarneq ilaatigut peqqutaaqataasinnaasutut ilimanarpoq. Ilisimatuut misissueqqissaartartut isumaqarput iviangimikkut kræfteqartut 5-10 procentiisa nappaat siuliminnit kingornussarigaat. Kingornutakkamik iviangikkut kræfteqalersinnaaneq pillugu Danmarkimi nunap immikkoortuisa ilaanni siunner-suisarfeqarpoq. Tamanna pillugu quppersagaq qallunaatooq "Kan brystkræft arves?" atuarneqarsinnaavoq. Arnap hormoniinut tunngasut aamma piseoqataasarput. Assersuutigalugu arnatut ineriaarneq kingusissumillu aaverussarneq kræfteqalersinnaanermut qanillattuutaasarput. Ikittunik meerallit aamma kingusissumik meerartaarngaartut nappaammut qaninnerusarput. Pualavallaarneq aamma piseoqataasarpoq. Naartunaveersaatini p-pillinik sivisuumik atuinerup iviangikkut kræfteqalersinnermut qanillattuutaasinnaanera ilisimatusarnikut paasisat ilaasa ilimanarsisippaat. Taamaapportaaq aaverussarnerup nalaani sivisuumik hormonitorneq. Ilisimatusarnikkut paasisat ilaasa imigassartornerup kræfteqalersinnaanermut qanillattuutaasarnerata ilimanaateqarnera ersersippaat.

Ukiunut iviangimikkut kræfteqalersartut amerliartorput

Nappaat siaruaassimaguni amerlanertigut unermi qinersinut imaluunniit saanernut, tingummut puannulluunniit siaruaassimasarpoq.

Nappaat puannut siaruaassimappat tassaangilaq puatsigut kraefteqarneq, taannami nappaataavog allarlunnaq.

Nakorsat napparsimasut pinartorsiunnginnerusunut pinartorsiortunullu immikkoortittarpaat.

Immikkoortitsinernut tunngaviusarput nappaatip qanoq siaruaassimatiginera, nappaatip qanoq sukkatigisumik siaruaakkiartornera, tassa ajussusaa, kiisalu napparsimasup qassinik ukioqarnera.

Ulorianartorsiunnginnerusut

Uku tamarmik atuuppata:

- Unermi qinersinut siaruaassimangippat
- Tinuneq 2 cm-iuppat minneruppalluunniit
- Kræftip ajussusaa I-uppat
- Tinuneq hormonimut østrogenimut malussarissuuppat
- Inuk 35-it sinnerlugit ukioqarpat

Ulorianartorsiortut

Uku arlaat ataaseq arlallilluunniit atuuppata:

- Unermi qinersinut siaruaassimappat
- Tinuneq 2 cm-init angineruppat
- Kræftip ajussusaa II – III-uppat
- Tinuneq hormonimut østrogenimut malussarissuunngippat
- Inuk 35-it inorlugit ukioqarpat

Qanoq nakorsartinnissamik aalajangee-qataasinnaaneq

Danmarkimi nunanilu allani misilittakkat tunngavigalugit nakorsaq qanoq nakorsar-neqarnissannik siunnersuuteqassaaq, illit aamma qanoq nakorsar-neqarnissannut aalajangeeqataasinnaagavit.

Nakorsap soorunalimi ikiorusuppaatit siunnersorlutit periarfissannillu ilisimatillutit. Taamaattumik apeqqutissaqaruit tunuarsimaassanngilatit.

Pilatsinneq

Arnat iviangimikkut kræfteqalersut amerlanersaat pilatsittarput. Pilatsinngitsoortut ikittuinnaasarput.

Imaassinnaavoq arnap pilatsinnissani kissaatiginngikkaa, imaluunniit nappaat pilatsinnikkut peerneqarsinnaanngitsoq.

Aamma nakorsap nalilersinnaavaa arnaq pilatsinnissaminut sanngiippallaartoq.

Iviangeersinneq

Pilatsinnerit amerlanersaanni nakorsap iviangeq peertarpaa unermi qinersit ilanngullugit.

Taamatut pilattaaneq taaneqartarpoq mastektomi, pilatsittullu amerlanertigut ulluni 2-5-ni napparsimavimmi uninngasarput. Pilatsinnerup kingorna ikeq aammik timillu imerpalasortaaniq ikiarneqarluni pullassinnaavoq. Tamanna nammineq aaqittarpoq, amerlanertigulli ikeq putullugu imaarneqartarpoq. Uneq aamma pullalersinnaavoq namminerli pullakkunnaartarpoq.

Pilatseerernerup kingorna sakiak qileroqalersarpoq. Arnat ilaasa iviangertik peerne-qareeraluartoq malugisinnaasutut ittarpaa.

Tamanna ingasanneq ajorpoq qaangiutiaartarlunilu.

Sivikitsuinnaagajuttumilli taleq pullalersinnaasarpoq. Arnat ilaat qileqqup eqqaani talillu unimut tungaani kapornermik, anniallattarnermik malugissutsillu innarlerneranik nalaataqartarput.

Iviangeq peernagu pilatsinneq

Agguaqatigiisillugu arnat kræfteqartut 3-4-gaangata ataaseq iviangeersinnani pilatsinnissamik neqeroorfigineqarsinnaasarpoq. Taamak pisoqaraangat nakorsap iviangimi tinuneq eqqaalu aamma unermi qinersit ilai kisiisa peertarpai.

Taama pilatsinneq taaneqartarpoq lumpektomi, taama pilatsittut amerlanertigut ullut 2-5-it napparsimavimmi uninngasarput.

Ikeq aammik timillu imerpalasortaaniq ikiarneqarluni pullalersinnaavoq. Tamanna nammineq aaqittarpoq, amerlanertigulli ikeq putullugu imaarneqartarpoq. Uneq ilanngulluni pullalersinnaavoq namminerli ninittarpoq. Sakissami unermilu qileqqut amerlanertigut 4-8 cm-itut takitigisarput.

Iviangeq peernagu pilatsinnissamik neqeroorfigineqarsinnaanermut apeqqutaasarput tinunerup qanoq ittuunera, qanoq angitiginera, inissisimanera - iviangillu qanoq angitiginera.

Tinuneq malugiaarneqarsimappat iviangeq peernagu pilattaasoqarsinnaara ajornannginnerusarpoq.

Qanoq nakorsartinnissamik aalajangeeqataasinnaaneq

Iviangeq peernagu pilatsittut tamatigut qinnguuartartilluni nakorsarneqarnissamik nereroorfigineqartarput.

Iviangeq peernagu pilatsinnissaq kingornatigullu qinnguuartartilluni nakorsarneqarnissaq nakorsap siunnersuutigippagu tamanna iviangeersilluni pilatsinnertulli sunniuteqarluartigissaq.

Pitsaaqutit ajoqutillu

Iviangeersinnak pilatsikkuit iviangit pigiinnassavat, kingornatigullu pingitsoornak qinnguuartartillutit nakorsartittariaqassaait. Iviangeq tamaat peerlugu pilatsikkuit immaqa qinnguuartartinnissat pisariaqassanngilaq.

Iviangeersittut ilaasa iviangii ileqqumissut ilusinitseqqinneqarsinnaapput.

Ilaasali ileqqumissut ilusileqqinnissaat ajornakusoorsinnaavoq.

Pilattaariaatsini taakkunani marlunni pitsaaqutit ajoqutillu eqqarsaatigilluarlugit nakorsarlunni oqaloqatigalugu sorleq ilinnut naleqqunnerunersoq illit aaliangissavat.

Nakorsap siunnersuuteqarnermini tunngavilersuutai paasissallugit ilinnut pingaaruteqarpoq.

Paasissutissarpasuit nakorsap saqqummiussai tamaasa ataatsikkut paasissallugit immaqa ajornakusoorsinnaavoq.

Taamaattumik nakorsamik oqaloqateqaleruit kisimiinnak allamik ilaqaaruit pitsaaneruvoq, ilaqaaruit ikinngutivillunniit arlaannik, aappaqaaruit aappannik, taava paasissutissat kingorna eqqissillusi eqqartorsinnaassavassi.

Pilatseereeruit nakorsarneqartussaagavit kræfteqartut uninngasarfiannut onkologisk afdelingimut nuussaait, tassaniileruillu immaqa piffissaq utaqqiffik sivisuutut siora-nartutullu misigisinnaavat, taamaattumik piffissaatillugu ilisimasariaqakkatit tamaasa pissarsiariniarlugit nakorsaq ilinnik pilattaasussaq apersorluassavat.

Iviangeq tamaat peerlugu pilatsinneq taaneqartarpoq mastektomi.

Iviangeq peernagu pilatsinnermi tinuneq kræfteqarfiusoq eqqaalu peerneqartarput. Taama suliaritinneq taaneqartarpoq lumpektomi.

Qinersinik misissuineq

Ukiut arlaqanngitsut matuma siornatigut iviangimi kræftip qanoq siaruaassimatigenera paasiarlugu unermi qinersinik misissugassanik ikinnerpaamik qulinik amerlanertigullu 15-inik peersisoqartarpoq. Siaruaassimappat pilatsereernerup kingorna kræfti nungusarniarlugu kemoterapi imaluunniit hormonimut østrogenimut akiuussutissaq, taakkuluunniit ataatsikkut tamaasa aamma qinnguartertinneg ilanngullugu nakorsarneqarnissaq nakorsap siunnersuutigisarpaa.

Taamatuttaaq unermi qinersit peerneqartarput kræfteqarfik sapinngisaq tamaat nungunniarsarlugu – soorunalimi tamakkerniarneqartarpoq.

Ajoraluartumilli arnat ilaat unermikkut pilatsinnermik kingorna tuui aalassarlussisarput anniaateqarfulersarlutillu. Ilaatigut taleq pullalersinnaasarpoq qinersit imerpala-sortaata aqummini imaarsarluaarsinnaajunnaarneranik peqquteqartumik (lymfødem). Tamaattumik qajassuarnerusumik suliarinneriaatsimik qangali ujartuisoqarpoq.

Sakkutuut paarsisut

Iviangimikkut kræfteqalersut affaasa kræftiat ornginut siammaassimasanngilaq, taamaakkaangallu unermi qinersit peerneqarneq ajorput.

Ukiuni kingullerpaani periuseq nutaaq atorneqalermaat unermi qinersinik pilatsinnani misissuisoqarsinnaalerpoq, periuseq taanna taaneqartarpoq "sentinel node" - isumaqartoq "sakkutuut paarsisut".

Paasineqarsimavoq unermi qinersit 1-3-t siulliullutik iviangip kræftianit anguneqartartut.

Tassa taakku taaneqartarput "sakkutuut paarsisut". Ullumikkut qinersit taakku nassaa-reriarlugit siaruaaffiqineqarsimanersut misissorneqartarput. Napparsimasoq sinit-sillugu qinersit taakku peerneqartarput allisitsiummilu misissorneqartarlutik. Taakku ajunngikkaangata qinersinik allanik peersisoqarneq ajorpoq. Ajorpatali unermi qinersit 15—it missaat peerneqartarput.

Taamaasiortoqartarpoq qinersit siaruarterisinnaasut tamaasa peerniarlugit.

Kisianni assigiinngitsut patsisigalugit periuseq taanna tamanut atorneqarsinnaanngilaq, taamaattumik napparsimasut ilaannaat taama neqeroorfigineqartarput.

Pitsaanerpaamik nakorsarneqarneq

Danmarkimi iviangimikkut kræfteqartut nakorsarneqartarneranni ataqatigiisaarisu-voq Danish Breast Cancer Cooperativ Group – naalisarneqartartoq DBCG. (Iviangikkut kræfteqartut pillugit danskit suleqatigiiffiat).

Tassaavoq danskit nakorsat iviangikkut kræfteqarneq pillugu assigiinngitsunik im-mikkut ilisimasallit suleqatigiiffiat. Iviangikkut kræfteqartut tamarmik nuna tamakker-lugu assigiimmik nakorsarneqarnissat DBCG-ip isumagaa, nunanilu allani ilisima-tusarnikkut paasimat angusallu malinnaaffigilluaramikkut namminneg Danmarkimi ilisimatusarnerminni nakorsaasarnemilu iluaqutigisarpaat.

Qinnguartaartinnikkut nakorsarneqarneq

Røntgenip qinngornerisa kræftip sananeqaatai aserorsinnaavai. Taamaattumik iviangikkut pilatsereernerup kingorna kræfti sinnimineqarsimappat qinnguartaartinnikkut nungunneqarsinnaavoq.

Taamak iliornikkut nappaatip uteqqjissinnaanerata pinaveersaartinneqarsinnaanera pitsaanerulersarpoq. Qinnguartaartilluni nakorsarneqarnissaq neqerootigineqassagaangat arnat pineqartut tamarmik immikkut peqqissaartumik naliliiffigineqartarput, pilatsinnerup qanoq ingerlasimanera, arnap ukiui nappaatillu nangeqqjissinnaanerata qanoq ilimanartigenera najoqqutarineqartarlutik.

Iviangeersereernermi ilaatigut iviangip nalaa pisariaqarpallu qinersit ilanngullugit qinnguartaarneqartarput.

Pilattaaneq naammassimangikkaangat ilaatigut uneq ilanngunneqartarpoq.

Iviangeersinnatik pilatsittut tamarmik pinngitsoornatik iviangimikkut pisariaqassarpallu unermikkut qinnguartaarneqarlutik iviangeersittutulli (mastektomi) nakorsarneqartarput.

Kræfti pilatsinnikkut peerneqarsinnaanani siaruaassimappat siaruaakkiartornerata kigaallatsinniarnerni qinnguartaartinneq periarfissaavoq.

Sap. akunnerini tallimani arfinilinniluunniit ullut tallimakkaarlugit qinnguartaartittoqartarpoq.

Taama nakorsartinneq annernanngilaq, qinnguartaartinnerillu minutsialunnguanik si-visussuseqartarput.

Kingunerluutit

Ullumikkut teknikkikkut atortorisaaarutit pitsaanerulermata qinnguartaartinneq siornatigornit kingunerluuteqannginnerulerpoq. Timip ilaa nakorsarneqatussaq kisimi qinngornernit eqqorneqartarpoq, taamaattumik qinnguartaartinnermi kingunerluutit siornatigornit annikinnerulerput.

Qinnguartaartinneq radioaktiveqalersitsineq ajorpoq. Kisianni marlunnik kingunerluuteqarsinnaavoq - piaartumik aamma kingusinnerusukkat malugineqartartunik.

Siulleq qinnguartaartinnerup nalaani kingunitsiannigualuunniit malunniuttarpoq.

Aappaa qaammatit ukiulluunniit arlallit qaangiukaangata malunniuttarpoq. Inuit ilaasa kingunerluutit sakkukitsumik ilaasali sakkortunerusumik atortarpaat.

Kingunerluutit malunniutiaartut tassaasarput ammip uunneqarnera, soorlu seqinertippallaarsimalluni malugineqartartoq. Ameq qasillersinnaavoq aappillerlunilu, ilaannilu seerineqalerlunilu qaanneqalersinnaavoq. Iviangeersinnani pilatsinnerup kingorna qinnguartaartinnermi iviangeq pullalerlunilu annernarsisinnaavoq.

Qinnguartaartinnerup kingunerluutaa kingusinnerusukkat takkuttartooq tassaavoq ammip qinnguartaartissimasup piaarpallaartumik eqisalulersarnera. Ameq saallilunilu taarnerulersinnaavoq.

Taqat ersarinnerulersinnaapput, ammillu ikiaa manngertissinnaavoq.

Pilatsinnerup qinnguartaartinnerullu kinguneranik tueq aalassarlussisarpooq anniaateqarfulersarlunilu.

Arnat iviangeersinnatik pilatsittut kingornalu qinnguartaartissimasut ilaasa iviangiat manngaarinnerulersarpoq.

Sulusit qinnguartaat atorlugu nakorsaasartut misilittagartuujugamik qinnguartaanerup kingunerluutigisinnaasaanik annikilliliiniarlutik qanoq iliuuseqarnissartik ilisimaarilluarpaat. Aamma qinnguartaartinnerup nalaani kingornalu tarnummik nakkalaterutiniluunniit iluaquserneqarsinnaanera pillugu ilitseruussisinnaapput.

Tamaku pillugit paasisutissat oqaatsitigut allakkatigullu itinerusumik ilinnut nassuiaatigineqassapput.

Tallip pullalernera

Pilatseerluni qinnguartaartinnermi ilaanni taleq pilatsiffiup nalaaniittoq pullalersarpoq. Taamaattoq taaneqartarpoq Lymfødem.

Tamanna pinngitsoorniarlugu taleq mianersuunneqartariaqarpoq.

Taleq timersuutigineqassanngilaq, oqimaatsunik kivitsissutigineqassanngilaq aamma pisariusunik assigiiaartunillu sullisigineqassanngilaq.

Inuit ilaat annikitsuinnarmik pullattoortarput ilaalli annertunerusumik, pullattoornerit ilaannai qanoq iliuuseqarfigineqartarput.

Arnat ilaat pilatseerermik kingorna ukiorpassuit qaangiuttut pullattuulersarput.

Pullattoornerup ajornerulernissaa pinaveersaartariaqarpoq.

Tamanna pillugu annertunerusumik qallunaatut paasisassarsiorfigineqarsinnaavoq peqatigiiffik taaguuteqartoq Dansk Lymfødem Forening.

Sumiiffia quppernermi kingullermiippoq.

Illit nappaatit navianartorsionartutut nalilerneqarsimappat pilatsinnerup qinnguartaartittarnerullu saniatigut aamma allanik nakorsaaserneqarsinnaavutit.

Qinnguartaartilluni nakorsartittoq.

Kemoterapi

Kemoterapi tassaavoq nakorsaait ilaat kræftip sananeqaataanik toqutsisinnaasunik assigiinngitsunik akulik. Nakorsaat taanna kapuut atorlugu kusertillugu taqakktu timimut siaruanneqartarpoq.

Taamaattoq taaneqartarpoq drop. Nakorsaat taanna aap ingerlaarneratigut timimut siaruarneqartarpoq.

Arnat suli aqartartut aamma arnat hormonimut malussartanngitsumik iviangiminni kræfteqartut kemoterapimik nakorsarneqarnissaminnik neqeroorfigineqartarput.

Amerlanertigut ukiup affaata missaani sap. akunneri marluk allortarlugit napparsimavimmi kemoterapimik nakorsartittoqartarpoq. Kemoterapeertinnerup nalaani napparsimavimmi uninnganeq pisariaqanngilaq.

Kingunerluutai

Nakorsaatip taassuma inuup sananeqaatai peqqissut aamma ajoqusersinnaavai.

Taamaattumik nakorsartinneq kingunerluuteqarsinnaavoq. Kingunerluutai ullumikut siornatigornit annikinnerupput. Kingunerluutit sakkortuallaaraangata nakorsartinneq unitsinneqartariaqartarpoq.

Kingunerluutit nalinginnaanerpaat tassa kajumissuseerunneq, qasuneq, illigisaarunneq, meriannuneq, meriarneq, timminneq ilaannikkullu isit qarngullu panertoornat.

Kingunerluutit tamakku ullualuinnaat atuuttarput. Inuit ilaat nakorsartinnerup kingorna sap. akunnerani ataatsimi marlunniluunniit sanngiillisarput aseruuttoornernullu qaninnerulersarlutik. Kemoterapi atorlugu nakorsaait ilaat nujaarunnartuupput.

Napparsimasut ilarpaalui kemoterapi atorlugu nakorsartinermik nalaani sanigulaartarput.

Nakorsartinneq naammassigaangat kingunerluutai qaangiuttarput nutsallu naaqilersarlutik.

Nujaarunnerpit nalaani piumaguit nujaasartaarsinnaatitaavutit. Napparsimavimmi sulisut tamatuminnga ikiussavaatsit.

Kemoterapi atorlugu nakorsartinnerpit nalaani aqartarnerit unissinnaavoq, nakorsartinnerillu qaangiuppat aqartaleqqissaait. Aaverussarnerpit nalaani nakorsartikkuit nakorsartinnerit naammassippat aqartarnerit univissinnaavoq. Aqartarnerit unippat ima paasineqassaaq, tassa pissusissamisoortumik aqartarunnaartutit.

Hormonikillisaammik nakorsarneqarnej

Arnat kinguaassiuutitigut hormoniát østrogeñ kræftit ilaannut ajoqutaasarpog suk-kasuumik alliaortortitsisarami. Illit kræfteqaatit tassaappat arnat hormoniannut malus-sarissoq (receptor positiv kræft) taava nakorsap hormonip sunniutaanik annikillisaam-mik imaluunniit hormoniliornaveersaammik nakorsaaserneqarnissat siunnersuutigis-savaa. Taanna taaneqartarpog anti-hormonbehandling.

Nakorsaait hormonikillisaait marluusut tassaasut: Tamoxifen aamma aromatase-hæmmer.

Tamoxifen hormonitug østrogeñitug kræftip sananeqaataanug nipputtarpog østrogeñ-itulli sunniuteqarani. Tamoxifenip taamaasilluni iviangimi kræftip tinuneri hormonimug østrogeñimug malussarissut allinaveersaartissinnaavai.

Aromatasehæmmerip aromatase timitsinniitog kimeerutsittarpaa.

Tartug sanilequtaanni sananeqartarpog angutit kinguaassiuutimikkug hormoniát androgeñ, taannalu aromatasep østrogeñinngortittarpaa. Taamaattumik aromatasi-liorneq akornuserneqarpat timip østrogeñiliornera annikinnerulissaaq, kinguneris-savaalu iviangimi kræftip østrogeñimug malussarissup alliaortorunnaarnera.

Aromatasehæmmer taamaallaat arnanug aaqartarunnaaersimasunug atorneqar-sinnaavog.

Arnap mannisqaarfisa østrogeñiliornerat unitsinneqarsinnaavog mannisqaarfit peerneqarnerisigug, nakorsaaitornikkug qinguartartinnikkulluunniit.

Qinguartartinneq ulluni tallimani ingerlanneqartarpog. Arnat inuusuttug taamatug nakorsarneqartariaqartug aaverussarnermug ikaarsaartarpug.

Naartuneq aaverussarnerlu

Arnat inuusuttug iviangimikkug kræfteqarsimasug naartulernissartik siooragisarpaat isumaqaramik naartulerunik nappaat kræfti nangeqqissinnaasog.

Kisianni taamaangilaq. Naartulerusukkug nakorsaq kræftimik nappaatillit immik-koortortaqarfianniitog oqaloqatigiug.

Kisianni arnat kræfteqarsimasug aaverussarnerup nalaani hormonitornissaat tunu-arsimaarfigineqarpog, hormonitornikkug nappaat nangeqqissinnaammag.

Misileraaneq ilisimatusarnerlu

Kræftimik nappaatit assigiinngitsut nakorsarneqarnerisa pitsanngoriartornerannut pissutaavoq ilisimatusarneq. Ilisimatusarnerup ilaa laboratoriani misileraanikkut ingerlanneqartarpoq, ilaalu alla nakorsat nakorsaariaatsinik nutaanik napparsimasunut misiliisarnerisigut ingerlanneqartarpoq.

Taamaasiorneq taaneqartarpoq: ilisimatusarnermut atatillugu misileraaneq.

Nakorsaanermi angusat pitsanngoriartuinnassappata taamannak misileraasarneq pisariaqarpoq.

Tamannali napparsimasup nakorsallu akornanni tatigeqatigiilluni suleqatigiinnikkut ingerlanneqartariaqarpoq.

Nakorsaanermi periutsit maanna ilisimaneqartut atorlugit angusat aamma periutsinik nutaanik misileraanermi angusat assigiinngissutaat paasinianeqartarpoq.

Soorlu makkuusinnaapput kemoterapi atorlugu nakorsaariaatsit assigiinngitsut hormoninut nungusaatit imaluunniit qinnguuartartinneq. Misileraanerit inernerisa pitsaernerpaanissaat anguniarlugu nakorsaariaatsit sorliit kikkunnet neqereroortigineqar-nissaat makitsinikkut ingerlanneqartariaqarpoq.

Qarasaasiaq atorlugu makitsinikkut tamanna aalajangerneqartarpoq.

Ilaasinnaavoq illit nakorsaariaatsimik nutaamik misileraanermi ilaarusunnersutit aperineqartussatut makinneqarsimasutit. Misileraanerup suunera sunillu nalorninar-toqarsinnaanera pillugu oqaatsisigut allakkatigullu paasitinneqassaatit.

Misileraanermi peqataarusukkuit akuersillutit atsioreeruit aatsaat misileraanermi ilaa-lissatit. Soorunami pinngitsaaliissutaanngilaq, illit nammineq aalajangertussaavat ilaassanerlutit ilaassannginnerlutilluunniit, aamma aallartereeraluarlutit sukkulluunniit unitsissinnaavat. Misileraanermi peqataarusunngikkuit nakorsaariaaseq ullumikkut atorneqartoq malillugu nakorsarneqarnissannik neqeroorfineqassaatit.

Misileraanermut ilaarusunnerluni aperineqarneq inuit ilaasa ingasagisarpaat. Aamma paasissutissarpasuarnik ataatsikkut tuniorarneqarneq paatsiveerunnarsinnaavoq.

Paasinninnissat tikillugu apersuigit; paasissutissat atuarlunissaannut imminut pif-fissalerit; allanut atuaqqukkut; pisariaqassappat nakorsaq imaluunniit peqqissaasoq oqaloqatigeqqikkumajuk.

Toqqissisimallutit qanoq isummernissat pingaaruteqarpoq. Napparsimasulli tamarmik - misileraanermut peqataasut peqataanngitsullu - ullumikkut ilisimasat tunngavi-galugit pitsaanerpaamik nakorsarneqartussaapput.

Misileraanerit tamarmik Videnskabs Etiske Komiteenit - Ilisimatusarnermi lleqqoris-saarnissaq pillugu Ataatsimiitsitaliamit – akuerineqaaqqartarput.

Misileraanerit pillugit qallunaatut naqitaq "Kliniske forsøg" atuarneqarsinnaavoq.

Nakorsartinnerit naammassippat

Nakorsartinnerit naammassippat peqqissutut eqqissisimasumik inuulernissannut piffissaqartariaqarputit. Arriiusumik nukkakkiartuaalissaatit. Aallaqqaataani sulivallaarna-veersaassaaitit aamma naammattumik nukissaqartutut misigilernissavit tungaanut nuannaarniutunut tunuarsimaassaaitit. Angerlarluni ulluinarnut uterneq ajornaat-suinnaangilaq. Sulisut uninngaqatitillu ikiortigisinnaajunnaarpatit.

Soorunami ilaqtutavit ikinngutivillu ikiorusussavaatsit. Taakkuli aamma namminneq ajornartorsiuteqarsinnaapput, immaqalu eqqarsaatitit misigissutsitillu paasiuminaat-sissinnaavaat. Immaqala ilaasa kræfti eqqartussallugu paqumigaat.

Inuit amerlanerit kræfteqarlutik paasigaangamikku siunissaq pillugu ernumalersar-put. Misigissuseq taanna qaangeruminaatsuuvoq. Nappaatip nangeqqissinnaanera-nik annilaanganeq immaqala ilaasa qaanginnngisaannarpaat. Piffissalli ingerlanerani erumaneq annikilliarortarpoq. Apeqqullu taanna inuuninni pingaarnerpaajunnaaru-maarpoq.

Talip paaqqtarinera

Arnat ilaasa nakorsartereernerimik kingorna talertik pisarnertut iluamik aalattissinnaa-sanngilaat. Talerpit nukittoqqillunilu aalluursinnaalernissaa anguniarlugu ullut ta-maasa sungiusartarnissannik timigissarnermik sungiusaasup napparsimavimmiinninni ilitsersuutissavaatit. Arnat ilaat qinersit imaarsarnerisa akornuteqarnerannik patsise-qartumik talerminnik pullattoortarput (lymfødem).

Tamannali nakorsap kisimi suussusersisinnaavaa. Lymfødemiuppat piaartumik ikior-serneqarnissat pisariaqarpoq. Taamaattoqartillugu timigissarnermik sungiusaasoq assut iluauqutaasinnaavoq. Lymfødem iviangikkut kræfteqartut nakorsarneqarnerannit patsiseqartarpoq, qaqutiguinnarlu nappaatip nangeqqinneranik pissuteqartarluni.

Taleq pullappat aseruuutoorneq pinaveersaartariaqarpoq. Taamaattumik pilatsiffippit nalaani talikkut kilernaveersaarlutillu kimillannaveersaartariaqarputit. Kilissagaluaruit kilerneq saleqqissaarneqartariaqarpoq.

Talit mianersuuguk

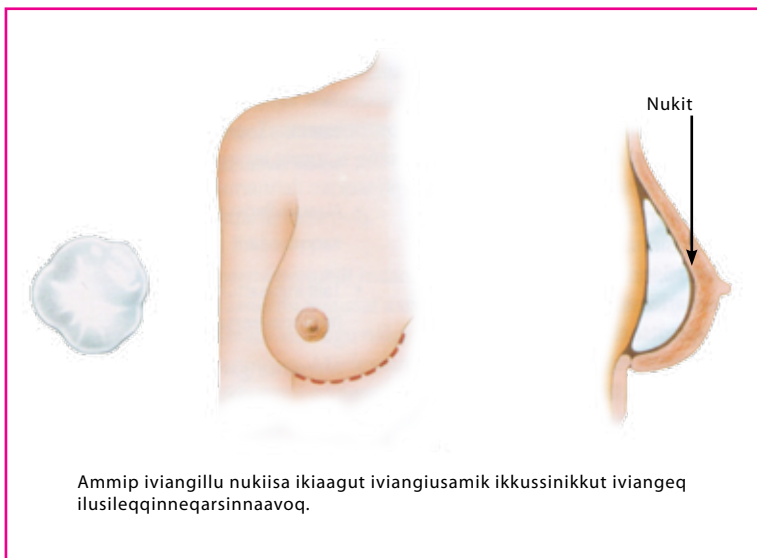
- Talit atopallaarnaveersaaruk
 - soorlu oqimaatsulerinaveer-saarnikkut
- Naatsiivilerissaguut aaqqa-sertarit
- Talit ingasattumik seqiner-tinnaveersaaruk
- Mersoraangavit tikeqartarit
- Kileruit peqqissaartumik saliguk
- Talinni assanniluunniit anner-nartoqarpat, aappillerneqar-pat immikkuluunniit pullaler-pat ingerlaannaq nakorsiarit

Qileroq

Arnar ilarpassuisa pilatsereeraangamik qileroq amiilaarisaramikku tarrasuummi imminnut takunissartik tataagisarpaat. Amerlanertigut peqqissaasup mattutip taarserneqalernerani siunnersuutigisarpa qileroq tarrarsuummi marluullusi takussagissi. Taassuma oqaluttuutissavaatit qileroq piffissap ingerlanerani milliartorlunilu qalipaa-taa asinngariartussasoq. Siusinnerusukkut iviangeersissimasumik nalunngisaqaruit qilerua takusinnaanerit aperisinnaavat. Nakorsaq qinnuigisinnaavat ikip mamissimasup assinganik takutissinnaaneraatit.

Iviangiusaq

Iviangeersissimaguit sullissinermi inatsit § 97 naapertorlugu marlunnik iviangiusar-taarsinnaavutit. Arnar aviangeersinnatik pilatsissimasut iviangiusamik ilaannakumik atorfissaqartitsinnaapput. Ukiut tamaasa iviangiusamik nutaamik pisinnaassaatit. Iviangiusat isertitaqarneq apeqqutaatinnagu kommunit akilerneqartarput. Iviangiusaq isikkunnut piinnarani timivilli illugiimmik oqimaaqatigiinnissaanut nap-paarissuunissaanullu iluaqutaassaaq. Iviangiusat assigiinnigitsut pineqarsinnaapput. Amermut nipputtartut imaluunniit aviangequtinut ikineqarsinnaasut.

Ammip iviangillu nukiaa ikiaagut iviangiusamik ikkussinikkut iviangeq ilusileqqinneqarsinnaavoq.

Iviangiusanik tamakkununngalu tunngassunik nioqqutillit Danmarkimi oqarasuaatit ujarliutaanni "Brystproteser" ataanni nanineqarsinnaapput. Iviangeersissimasunut siunnersortimik oqaloqateqarnissat soqutigigukku uninngavinni peqqissaasoq saaf-figisinnaavat. Iviangiusat assigiinngitsut ajoqutaat iluaqutaallu pillugit tamakkulu ullu-
innarni inuunermi qanoq atorneqarsinnaaneri pillugit siunnersortip siunnersorluassa-
vaatit.

Iviangertaaq

Nakorsap timip ilusaanik allannngortisilluni pilattaasartup (plastikkirurg) marloriarluni pingasoriarluniluunniit pilattaasarnertigut iviangilersissinnaavutit. Tamanna pilersit-
seqqinnermik taaneqartarpoq. Amerlanertigut siusinnerpaamik pilatsinnermiit ukioq
ataaseq qaangiukkaangat suliaritittoqarsinnaasarpoq.

Napparsimmaviilli ilaanni tinuneq peerlugu pilatsinneq iluatsillugu iviangiliisoqar-
sinnaavoq. Tamanna ingerlaannaq pilersitseqqinnermik taaneqartarpoq, timillu
ilusaanik allannngortisilluni pilattaasartut suleqatigalugit ingerlanneqartarluni.
Taamaasilluni piffissami sivisuumi iviangeqannginnissaq pinngitsoorneqarsinnaavoq.
Arnat ilaannaat tamatuminnga neqeroorfigineqartarput periuseq taanna assigiinngit-
sunik patsiseqartumik tamatigut atorneqarsinnaasannigmat.

Iviangiliinermi periutsit arlallit atorneqarsinnaapput. Ameq ikiarlugu iviangiusaq ik-
kunneqarsinnaavoq imaluunniit amerimik timillu ipiutaasaanik timip ilaanit allamit
peerseriarluni taakku iviangiliornermi atorneqarsinnaapput. Aamma nutaamik muli-
liortoqarsinnaavoq. Iviangiusat silikonimit sanaat kræfteqalersitsisinnaannginnerat
misileraanikkut paasineqarpoq.

Iviangiliortinnani ilaatigut ameq tasitsaqqaarneqartariaqartarpoq. Puussiaaraq imer-
mik imalik ameq ikiarlugu ilineqartarpoq, qaammatillu arlallit ingerlanerini puussiap
imaa arlaleriarluni taarserneqartareeraangat amerlu tasikkaangat iviangiusaq inissin-
neqartarpoq. Iviangeqqortuguit iviangivit oqimaaqatigiinnissaat isikkuisalu assigii-
kannernissaat anguniarlugu iviangeq ajoquteqanngitsoq ilanngalaartariaqarsinnaa-
voq. Periuseq sorleq ilinnut naleqqunnerunersoq pillugu nakorsat oqaloqatigiuk.

Iviangikkut kræfteqarneq atoqatigiinnerlu

Pilatsinnerup suulluunniit kingorna qasoqqaneq, nalornineq, aliasoqqajaaneq imma-
qalu atoqatigiinnissamat kajumissuseerunneq piffissap ilaani misigineqartarput.
Amerlanertigulli piffissap ingerlanerani kajumissuseq kingumut utertarpoq.
Kajumissuseerunneq atugaaginnalissappat ajornartorsiummut suut patsisaanersut
paasinialrugit aappallu oqaloqatigiissutigussiuk iluaqutaasinnaavoq.

Iviangeersinnerup kingorna misigissutsit

Iviangeersinneq illit imminut isigininnut annertuumik allannqortitsisinnaavoq. Immaqa aapparpit qangatulli kajungerineraatit qularilersinnaavat, immaqaluunniit illit nammineq pilerinaallisimasutut misigivutit. Aapparpit qanoq qisuariarnissaa qunugalugu illit siullullutit kajumissutsinnik ersersitsinissat immaqa tunuarsimaarfigilerpat. Immaqa aapparpit tunuarsimaarnera malugaat, tamannali amerlanertigut aapparpit ilinnik asattuusserussuseqarneranik tunngaveqartarpoq. Ajornartorsiutit kræftimik nappaateqartut amerlanersaasa nalaattagaat ammasumik oqaloqatigiissutigingikkussigit paatsooqatigiinnerit kipisuikkaartut imaasiallaannaq aallartissinnaapput. Naak kajumissuseq annikinnerulerualuartoq imalunniit tammavissimagaluartuq asaneqarnermik timikkullu attuaneqarnermik pisariaqartitsineq amerlanertigut allannqortanngilaq. Qanitannit kuniorneqarnissamik pakkunneqarnissamillu pisarnermit annertunerusumik pisariaqartitsilerneq nalinginnaavoq, tamatuminnga qanigisatit ilisimatittariaqarpatit, ilaquuttammi ilaasa napparsimasumut qanoq pissusilersornissartik nalornisarpat.

Aappannit qaninniarneqaruit atoqatiginninniarnermut nukissaqarfiginggisannut aallarnisaataasoralugu itigartinniaqinagu. Illit aappavillu qanoq pisariaqartitsinissi paasinissaat anguniarlugu oqaloqatigiinnissarsi pingaaruteqarpoq.

Pilatseerernerpit kingorna aallaqqaataani qileqqut iviangeerunnerillu eqqarsaativit qiterigallassavaat. Taamaannerani amerlanerit ikertik toqqorterlugu imminnut mattutarpit. Taamaakkuit qileqqut aappannut takutinissaa tunuarsimaarfigisinnaavat.

Eqqaamassavalli allannqornerpit sungiunnissaanut piffissaqartariaqaravit. Piffissap ingerlanerani allannqornerit sungiukkiartunngikkukku immikkut paasisimasalinnit ikiorneqarnissat iluaqutaasinnaavoq.

Nappaat nangeqqissinnaavoq

Kræftip tinunera pilatsinikkut allatulluunniit nakorsarneqarnikkut peerneqareersimalu artoq nappaat nangeqqissinnaavoq. Taamaattumik ukiut qulit pallillugit akut-tunngitsunik nakorsamit misissorneqartarnissat pisariaqarpoq.

Nakorsap pilatsiffippit nalaa unit iviangillu ajuunngitsoq satsillugit misissoqqissaassavai.

Ilaatigut iviangeq qinnguarterlugu misissorneqartarpoq, tassa mamografi.

Aamma pilatsiffiup nalaa, iviangit unermilu qinersit pisariaqartitsineq naapertorlugu nakorsallu naliliinera tunngavigalugu ultralyd atorlugu misissorneqarsinnaapput.

Aamma illit nammineq akuttunngitsunik imminut misissortarnissat pisariaqarpoq, malussassagaluaruillu ingerlaannaq nakorsiassaait. Taamatuttaaq anernikilliuferuit, quersortaleruit imaluunniit anniarisaqaleruit ingerlaannaq nakorsiartariaqarputit.

Iviangeq tamakkerlugu piinngikkaluarlugu suliaritinnerup kingorna iviangeq pullat-tutut manngertutullu malugineqarsinnaasarpog, taamatuttaaq mulimiit imerpala-sumik seerisoqarsinnaavoq. Tamakku suliaritinnerup kingunerai isumaminnik qaangi-ukkiartortartut.

Immaqaa paasilersinnaavat ilisarimasavit akornanni arnat arlallit imaluunniit taakku nalunngisaat ukiorpasuit matuma siornatigut iviangimikkut kræfteqarsimasuusut. Taakku nappaatip nangeqqissinnaaneranut sioranermik qanoq qaangiiniansimanagerat pillugu oqaloqatigikkut.

Ajortoqarneranut ersiutaasinnaasut makku eqqumaffigikkut:

- Ivianginni, qileqqunni uninniluunniit tinunerit, manngertinnerit, aappillerit allannguutilluunniit allat
- Anernikilliorneq quersornerluunniit
- Anniarisaqarneq
- Qasoqqaneq

Nakorsaanermi taaguutit

Napparsimanerpit nalaani nakorsaanermi ilinniakkat tunngavigalugit taaguuterpaaluit tusartarumaarpatit.

Nakorsat peqqissaasullu oqaatsit nalinginnaat atorlugit paasinartunngorlugit isumaannik nassuaattassavaatsit.

Paasinngitsuugaqassagaluaruit aperinissannut tunuarsimaqinak.

Aakulu nakorsaanermi ilinniakkanut tunngatilugit taaguutit nalinginnaanerusut ilaat:

Biopsi. Iviangimit peersilluni kræftip sananeqaataanik akoqarneranik misissuineq.

Cancer mammae. Oqaluinnarluni kanser mammæ-mik taaneqartartoq tassaavoq nappaatip iviangukkut kræfteqarnerup latiinerisut aqqa.

Cytostatika. Nakorsaatit kemoterapi atorlugit nakorsaanermi atortakkat, timip sananeqaataanik toqoraatinik imaluunniit cytostatika-nik taaneqartartut.

Immunforsvar. Timitta nammineq aseruunnernut sananeqaatinullu pissusissamisunngitsunut akiuussutissiorsinnaanera.

Kemoterapi. Kræftip sananeqaataanut toqoraatinik nakorsartinneq.

Lumpektomi. Iviangeq tamakkernagu tinuneq kræfteqarfiusoq avataalu annikitsoq ilanngullugu peersineq. Nakorsap unermiittut qinersit kræftip siaruaassimasinnaaneranik paasissutissatut ilanngulugit peertarpai.

Lymfe. Qinersit imerpalasortaat qinersit aqquataasigut timimi ingerlaartartoq.

Lymfedrænage. Timimi erngup ikiarsimasaanik pullagunnaarsitsiniarnermi periuseq.

Lymfeknuder. Qinersit timitta akiuussutissiorfiinut ilaasut.

Lymfødem. Suliaritereernerup kingorna, qinersiiartinnermi qinnguqartinnerullu kingorna pullatuulernerq.

Mammografi. Qinnguartaat atorlugit iviangini tinunerik mikisuarsuarnik takunniffiusinnaasumik misissuineq.

Mastektomi. Iviangeersinneq. Nakorsap kræfti siaruaassimansoq paasiumallugit unermi qinersit ilaannik aamma peersisarpoq.

Malignitetsgrad. Kræftip sananeqaatimigut nappaatit qanoq sakkortutigisumik atugaanera. I sakkukinnersaralugu sakkortusiartuurlutik I, II, III mik taaguutillit.

Metastase. Kræftip sananeqaataasa pinngorfimminnit kaanngarlutik timip ilaani uniffimminni nutaaliulersarnerat. Taakkulu pinngorfitsik assigaat taamaamat nutaamik kræfteqalernertut taaneqarsinnaanngillat.

Onkologisk afdeling. Napparsimavimmi kræftertut nakorsartittut immikkoortorta-qarfiat.

Recidiv. Nappaatip nangeqqinnera.

Screening. Nappaatip siusissukkut paasineqarnissaa siunertaralugu innuttaasunik misissuisitsineq. Danmarkimi nunap immikkoortuisa ilaanni ukiut marluk allortarlugit arnat 50-70-illu akornanni ukiulit misissortissinnaasarput. Taamatut misissuisarneq mammografi-screening-imik taaneqartarpoq.

Sentinel node. Nappaatip qinersinut siaruaassimasinnaaneraniik paasiniaalluni misissueriaaseq.

Tumor. Tinuneq. Benign tumor tassaal-luni tinuneq kræftiunngitsoq (ajunngitsoq) Malign tumor tassaalluni kræfti (ajortoq).

Tumorectomi. Takujuk Lumpectomi

Ultralydsundersøgelse. Ultralyd atorlugu ilukkut misissortinneq.

Østrogen. Hormoni arnat kinguaas-siutimikkut qinersiisa aammut aku-liussaas.

Aaverussarneq. Arnap aaqartarnerata kipiartuaarnera.

Saaffigineqarsinnaasut

Kalaallit Nunaanni:

Oqaloqatiginnittartut attavigerusukkaanni saaffissaq:

Sara J. Brandt

Neriuffik, siunnersorti

Box 156,

3950 Aasiaat

Tlf: 00299 893930

Oqaloqatiginnittartut arlaannik imaluun-niit ilittulli iviangimikkut kræfteqarsimasut arlaannik attaveqarusukkuut Sara J. Brandt sianerfigisinnaavat, taassuma attaveqar-figisinnaasannik innersuussinnaavaatit.

Danmarkimi:

Kalaallit Peqqissartut Illuat /

Det Grønlandske Patienthjem

Hyrdevangen 9

2700 Brønshøj

Telefon: 3826 4600

Fax: 3826 4601/02

Kalaallit Peqqissartut Illuata pingaarnar-paatut isumagisassaraa kalaallit napparsi-mallutik Danmarkimi katsorsartikkiartortut ineqartinnissaat aamma tikinneranni mittarfimmi aaneqarnissaat.

Kalaallit Napparsimasut Illuat ulloq unnuar-lu sulisoqartarpoq. Aamma inunnik isuma-gittunik pulaartartunillu sulisoqarpoq, oqalutseqarnissarlu pisariaqartinneqarpat oqalutsinut attaveqarsinnaapput.

Oqaloqatiginnittartut

Kræftens Bekæmpelse suleqatigalugu kalaallinik kræftimik nappaateqartunik oqaloqatiginnittartoqarpoq.

Taakku arlaat attavigerusukkaanni Kalaallit Peqqissartut Illuanni sulisut paasiniaaffi-gineqarsinnaapput.

Oqaloqatiginnittartut piumassutsimik tunngaveqarlutik sulipput.

Grønlandskoordinationen

Rigshospitalimi Kalaallit Nunaannut

tunngasunik Ataqtigiissaariffik

Blegdamsvej 9, Afsnit 2102

2100 København Ø

E-mail:

groenland@rh.regionh.dk

Telefon: 3545 8868

Mobil: 2725 8667

Fax: 3545 3245

www.groenland.rh.dk

Attaveqatigiissaariffiup isumagisassaraa napparsimasut Rigshospitalemiinnerminni pissusissamisoorumik pineqarnissaat. Ataqtigiissaariffimmi sulisut napparsi-masunut toqqaannartumik attaveqar-neq ajorput aamma kalaallisut oqalus-sinnaasunik sulisoqanngilaq.

Saaffigineqarsinnaasut

Kræftrådgivningen i København

og Frederiksberg København-imi
Frederiksbergimilu kræftertunot
siunnersuisarfik.

Qallunaatuinnaq oqalupput.

Ryesgade 27

2200 København N

Tlf. 35 27 18 00

E-mail: koebenhavn@cancer.dk

Tlf. 80 30 10 30

Ammasarfii:

Ataas.-tallimannng nal. 9-21

Arf.-sap. nal. 12-17

Nalliuttuni matoqqasarpoq. Kræftertunik
siunnersuisarfik qallunaatut toqqaan-
nartumik siunnersuisinnaavoq
aamma kræfteqarsimasunik allanik
imaluunniit peqqissimasunik oqalo-
qatiginnikusuttut attaveqarfissaannik
ikiuussinnaapput aammalu siunner-
suisartumik oqaloqateqarnissamik
isumaginnissinnaallutik.

Patientforeningen

De Brystopererede

Iviangeersissimasut Peqatigiiffiat.

Qallunaatuinnaq oqalupput.

Siullittaasoq: Karen Veien

M.A. Schulzvej 17

9000 Aalborg

Telefon: 9816 5973

E-mail: veien@dadlnet.dk

Hjemmeside:

www.de-brystopererede.dk

Allaffik: Skivevej 33

9632 Møldrup

Telefon: 2682 3920

Ullut uku sianerfigineqarsinnaapput:

Ataas., pingas. aamma

tallimannng. nal. 9-13, sisam. nal. 16-19.

Iviangeersissimasut Peqatigiiffiat
iviangimikkut kræftertut katsorsar-
neqarnermikkut periarfissaasa pit-
sanngoriartornissaannik angunia-
gaqarput. Aamma iviangikkut
kræfteqarneq pillugu paasisitsini-
aasarneq DBO-p suliaasa ilagaat.
Peqatigiiffik januar 1999-mi
pilersinneqartoq

Kræftens Bekæmpelse

suleqatigalugu ingerlavoq. DBO ukiu-
mut sisamariarluni ilaasortanut aviisi-
mik saqqummersitsisarpoq - DBO-bladet,
tassanilu katsorsaariaatsit nutaanerpaat
periarfissaasinnaasullu allat
allaaserineqartarput. DBO aamma
ataatsimeersuartsitsinernik,
oqaluuserisassat aalajangersimasut
pillugit oqallitsitsinernik kiisalu
kulturimut tunngasunik naapisimaar-
titsinernik Danmarkimi ingerlataqar-
tarpoq. Kikkulluunniit iviangimikkut
kræftertut imaluunniit kræftersimasut
peqatigiiffimmi ilaasortanngor-
sinnaapput.

Dansk Lymfødem Forening (DALYFO)

Pullattoortartut peqatigiiffiat.

Qallunaatuinnaq oqalupput.

Sebbelev 24

6440 Augustenborg

Tlf.: 70222210

E-mail: Info@dalyfo.dk

Kalaallit Illuutaat / Det Grønlandske Hus, København:

Kalaallisut
oqaluttunik sulisoqarpoq.

Løvstræde 6

Postboks 1042

1007 København K

tlf. 3391 1212, fax 3315 7590.

www.sumut.dk

Kalaallit Illuat / Det Grønlandske Hus, Ålborg

Kalaallisut oqaluttunik sulisoqarpoq

Umanakvej 25

Postboks 7955

9210 Aalborg SØ

Tlf. 9814 6800, fax 9814 7746.

www.dgh-aalborg.dk

Kalaallit Illuat / Det**Grønlandske Hus, Århus:**

Kalaallisut oqaluttunik sulisoqarpoq.

Dalgas Avenue 52

8000 Århus C

tlf. 8611 0288, fax 8614 6977.

www.groenlandskehus.dk/aar

Kalaallit Illuat / Det**Grønlandske Hus, Odense**

Kalaallisut oqaluttuunik sulisoqarpoq.

Hunderupvej 61

5000 Odense C

tlf. 6613 7085, fax 6591 7048.

www.dgh-odense.dk

Danmarkimi Kalaallit Illui kalaallit
naapittarfigaat. Pisariaqartitsisunut
inunnik isumaginnittunik sulisoqarput.
Saniatigullu kalaallit kulturianut
tunngasunik saqqummersitsisarlutillu
assigiinngitsunik aaqqissuusisarput.

Grønlands Repræsentation

Namminersorlutik Oqartussat

Danmarkimi sinniisoqarfiat

Strandgade 91

Postboks 2151

1016 København K

Tlf. 3283 3800

Fax: 3283 3801

www.nanoq.gl/ghsdk.aspx

Nunatsinni pisorta qarfiit

Namminersorlutik Oqartussat

Danmarkimi sinniisoqarfianni

sulisoqarput.

Kalaallit Danmarkimi palasiat

Jens Kristian Kleist

Telefon: 4593 6737

Mobiltilf.: 2679 1183

Pisariaqartitsiguit kalaallit

Danmarkimi palasiat sianerfigisinnaavat.

Saqqummersitsisoq:
Neriuffit Katuffiat - 2010 Ilusaa siulleq, naqitnera siulleq
Ilusilersuisoq: inuk Media ApS
Quppersakkamit uuminnga nutsigaq: 'Brystkræft'
Nutserisoq: Helene Risager

Neriuffiit Kattuffiat
Postboks 1546,
Aqqusinersuaq 48 A,
3900 Nuuk
neriuffik@greenet.gl
www.neriuffik.gl

